

FACTORS PREDICTING ADAPTATION OF THAI FAMILIES WITH MENTALLY ILL ADOLESCENTS

SIRIORN PUASIRI 4637611 NRNS/D

Ph.D. (NURSING)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: YAJAI SITTHIMONGKOL, Ph.D.,
FONGCUM TILOKSKULCHAI, Ph.D., SOPIN SANGON, Ph.D.,
JUDY KENDALL, Ph.D., DEHAVUDH NITYASUDDHI, Ph.D.**ABSTRACT**

The evidence has previously shown that families of mentally ill adolescents are themselves at risk for mental health problems or psychiatric disorders when they face severe stress and lack coping resources. The purpose of this study was to examine the pattern of relationships among factors related to adaptation to stress in families of adolescents with mental illness. The guiding framework for this study was the Resiliency Model of Family Stress, Adjustment, and Adaptation. 237 family members of adolescents with mental illness who met the criteria completed the following questionnaires: Thai Family Stress Inventory (TFSI); the Life Skills Profile-20 (LSP-20); the Chulalongkorn Family Inventory (CFI); the Demands of Illness Inventory (DOII); the Family Hardiness Index (FHI); and the Family Adaptation Scale (FAS). Structural equation modeling via LISREL was used to analyze the data.

The results revealed that the model fit the data well ($\chi^2 = 154.63$, $df = 136$, $p = 0.131$, $GFI = 0.94$, $AGFI = 0.91$, $RMSEA = 0.024$). The variance accounted for was 36 % in the family adaptation factor. This finding showed that family functioning and family appraisal of illness mediated the effect of family stress on family adaptation, suggesting that family functioning and family appraisal of illness could ameliorate the effect of family stress on family adaptation. Family functioning also mediated the effect of patient's life skills on family adaptation, suggesting that family functioning could reduce the effect of patient's life skills on family adaptation.

Findings from this study could broaden understanding of family functioning and family appraisal of illness that react to family stress and patient's life skills in relation to adaptation in the family. The findings may help psychiatric nurses better understand how stress, related to the care of mentally ill adolescents, affects their families, and how they can promote adaptation in these families. Further research needs to develop interventions that decrease family stress, and increase family functioning and family appraisal, thus improving adaptation in families with mentally ill adolescents.

KEY WORDS: FAMILY ADAPTATION/ FAMILY STRESS/ PATIENT'S LIFE SKILLS/ FAMILY FUNCTIONING/ FAMILY APPRAISAL OF ILLNESS / FAMILY HARDINESS

144 pages

ปัจจัยทำนายการปรับตัวของครอบครัวไทยที่มีวัยรุ่นป่วยด้วยโรคทางจิตเวช

FACTORS PREDICTING ADAPTATION OF THAI FAMILIES WITH MENTALLY ILL ADOLESCENTS

สิริอร พัวศิริ 4637611 NRNS/D

ปร.ด. (การพยาบาล)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ยาใจ สิทธิมงคล, Ph.D., ฟองคำ ดิลกสกุลชัย, Ph.D., โสภณ แสงอ่อน, Ph.D., JUDY KENDALL, Ph.D., เฉชาวุธ นิตยาสุทธิ, Ph.D.

บทคัดย่อ

ผลการวิจัยที่ผ่านมาระบุว่า ครอบครัวของวัยรุ่นที่ป่วยด้วยโรคทางจิตเวช จัดเป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการมีปัญหาด้านสุขภาพจิต และการป่วยด้วยโรคทางจิตเวช เนื่องจากต้องเผชิญกับความเครียดในระดับสูง และขาดแหล่งสนับสนุนช่วยเหลือในการเผชิญความเครียด วัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้เพื่อศึกษารูปแบบความสัมพันธ์ของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวของครอบครัวที่มีวัยรุ่นป่วยด้วยโรคทางจิตเวช โดยใช้กรอบแนวคิด The Resiliency Model of Family Stress, Adjustment, and Adaptation กลุ่มตัวอย่างคือ สมาชิกครอบครัวของวัยรุ่นที่ป่วยด้วยโรคทางจิตเวช จำนวน 237 คนที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนด และตอบแบบสอบถามซึ่งได้แก่ แบบวัดความเครียดในครอบครัว แบบวัดทักษะชีวิตของผู้ป่วย แบบวัดการทำหน้าที่ของครอบครัว แบบวัดการให้ความหมายต่อการเจ็บป่วยของสมาชิกในครอบครัว แบบวัดความเข้มแข็งของครอบครัว และแบบวัดการปรับตัวของครอบครัว สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ โมเดลสมการเชิงโครงสร้าง

ผลการศึกษาพบว่าโมเดลเชิงโครงสร้างมีความสอดคล้องเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 154.63$, $df = 136$, $p = 0.131$, $GFI = 0.94$, $AGFI = 0.91$, $RMSEA = 0.024$) โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนในการปรับตัวของครอบครัวที่มีวัยรุ่นป่วยด้วยโรคทางจิตเวชได้ 36 % ผลการศึกษาพบว่าความเครียดของครอบครัวมีอิทธิพลต่อการปรับตัวของครอบครัวโดยส่งผ่านการทำหน้าที่ของครอบครัว และการให้ความหมายต่อการเจ็บป่วยในครอบครัว นอกจากนี้ความเครียดจากทักษะชีวิตของผู้ป่วยมีอิทธิพลต่อการปรับตัวของครอบครัว โดยส่งผ่านการทำหน้าที่ของครอบครัว ซึ่งให้ข้อเสนอแนะว่าควรมีการส่งเสริมการทำหน้าที่ของครอบครัว และการให้ความหมายต่อการเจ็บป่วยในครอบครัวเพื่อช่วยลดอิทธิพลของความเครียดในครอบครัว และความเครียดจากทักษะชีวิตของผู้ป่วย ที่จะช่วยส่งเสริมการปรับตัวของครอบครัวที่มีวัยรุ่นป่วยด้วยโรคทางจิตเวชได้

ผลการศึกษาครั้งนี้ทำให้เกิดความเข้าใจในบทบาทของสถานการณ์ความเครียดในครอบครัว ทักษะชีวิตของผู้ป่วย การทำหน้าที่ของครอบครัว การให้ความหมายต่อการเจ็บป่วยในครอบครัว ความเข้มแข็งของครอบครัวต่อการปรับตัวของครอบครัวที่มีวัยรุ่นป่วยด้วยโรคทางจิตเวช นอกจากนี้ยังช่วยให้พยาบาลจิตเวชมีความเข้าใจว่าความเครียดจากการดูแลวัยรุ่นที่ป่วยด้วยโรคทางจิตเวชมีผลต่อครอบครัวอย่างไรและจะสามารถส่งเสริมการปรับตัวของครอบครัวได้อย่างไร ดังนั้นการวิจัยต่อไปจึงควรเป็นการพัฒนาโปรแกรมที่นำไปสู่การลดความเครียดจากทักษะชีวิตของผู้ป่วย การเพิ่มการทำหน้าที่ของครอบครัวและการให้ความหมายต่อการเจ็บป่วยในครอบครัวที่เป็นทางบวก เพื่อส่งเสริมการปรับตัวของครอบครัวที่มีวัยรุ่นป่วยด้วยโรคทางจิตเวช